

**Bilkent
Üniversitesi**

Dergi Bilkent
Sayı : 8
ISSN 1305-5178
Aralık 2007

Bilkent Üniversitesi Adına Sahibi
Prof. Dr. Kürşat Aydoğan

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü ve Editör
Prof. Dr. Orhan Aytür

Yayın Yönetmenleri
Levent Başara
Burak Tokcan

Kapak
Prof. Dr. Orhan Aytür

Bilkent Üniversitesi
Rektörlük 06800
Bilkent, Ankara
Telefon : (312) 290 24 26
Faks : (312) 266 41 91
E-posta : dergi@bilkent.edu.tr
İnternet : www.bilkent.edu.tr

Tasarım ve Baskı
A4 Ofset Matbaacılık
San. ve Tic. Ltd. Şti.
Oto Sanayi Sitesi, Yeşilce Mah.
Donanma Sok. No: 16
34418 Kağıthane / İstanbul
Telefon : (212) 281 64 48 pbx
Faks : (212) 269 53 27
E-posta : info@a4ofset.com

Dergi Bilkent yılda iki kez yayımlanır.
Bilkent Üniversitesi Mezun Kimlik Kartı
sahiplerine ücretsiz olarak gönderilir.

İçindekiler

- 2 **üniversiteden haberler**
- 8 **bir konu**
Orman Yangınları ve Teknoloji
- 12 **portre**
Hukuk Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. Osman B. Gürzumar
- 16 **insan kaynakları**
İktisat Bölümü Mezunu Sinem Genç
- 20 **ankara araştırmaları**
Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü Mezunu
Ece Eryıldız
- 26 **yüksek teknoloji yazılımları**
Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü
Yüksek Lisans ve Doktora Mezunu Ogan Ocalı
- 30 **bilkent'ten sonra**
- 34 **bilkent senfoni'den haberler**
- 36 **bilkent senfoni orkestrası
2008 programı**
- 37 **mezunlardan haberler**
- 44 **sınıf haberleri**
- 47 **BİLMED'den haberler**

üniversiteden haberler

Hocabey'in Yeni Eseri

Bilkent Üniversitesi'nin kurucusu ve Mütavelli Heyeti Başkanı İhsan Doğramacı'nın Türkiye'de ve Dünyada Yükseköğretim Yönetimi adlı yeni kitabı yayımlandı. Türkiye'de yükseköğretimin gelişimini Cumhuriyet'in ilanından bu yana ele alan kitap, gelişmiş ülkelerde üniversite ile devlet arasındaki ilişkileri irdeliyor. Hocabey bu yapıtında, önceki kitabı Günümüzde Rektör Seçimi ve Atama Krizi: Türkiye'de ve Dünyada Yükseköğretim Yönetimine Bir Bakış'ta (Eylül 2000) yer verdiği bilgileri Türkiye ve dünyadaki gelişmeler ışığında güncelliyor ve yükseköğretim yönetimi için önerilerde bulunuyor.

Mehmet Bayındır

Vakur B. Ertürk

Refet Gürkaynak

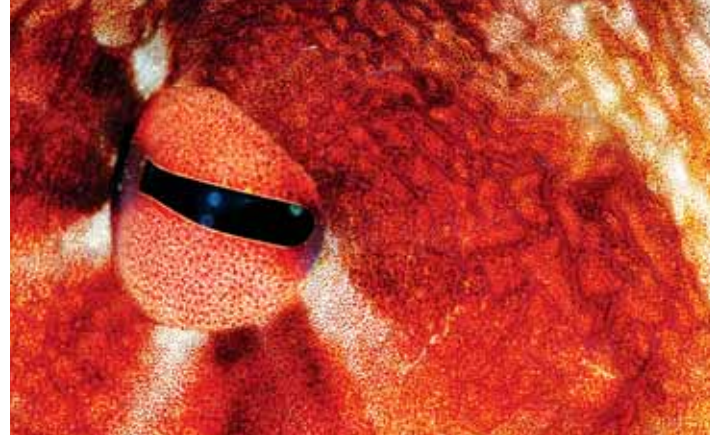
Öğretim Üyelerimize TÜBA-GEBİP Ödülü

Fizik Bölümü öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Mehmet Bayındır, Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Vakur B. Ertürk ve İktisat Bölümü öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Refet Gürkaynak, Türkiye Bilimler Akademisi'nin (TÜBA) Üstün Başarılı Genç Bilim İnsanlarını Ödüllendirme Programı'nın (GEBİP) verdiği ödüle değer görüldü.

Cevdet Kudret'in Kitap Koleksiyonu Bilkent'te

Şairliğinin yanı sıra yazar ve araştırmacı kimlikleriyle de tanınan, Türk şiirinin Yedi Meşaleciler'inden Cevdet Kudret'in (1907-1992) kitap koleksiyonu, ailesi tarafından Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi'ne bağışlandı. Bu kapsamda kütüphanede Rektör Prof. Dr. Ali Doğramacı, Kütüphane Müdürü Yrd. Doç. Dr. David Thornton ve Cevdet Kudret'in kızı Ayşe Kudret'in konuşmalarını içeren bir tören düzenlendi. Töreni Kudret'in eserlerinin ele alındığı ve Prof. Dr. Metin And, Doç. Dr. Handan İnci, Dr. Efnan Dervişoğlu, Yusuf Çotuksöken ve Türk Edebiyatı Bölümü öğretim görevlilerinden Hilmi Yavuz'un katıldığı açık oturum izledi.

Sualtından Kareler

Bilkent Üniversitesi Provost Yardımcısı ve Dergi Bilkent Editörü Prof. Dr. Orhan Aytür, ülkemizi Mauritius'da düzenlenen CMAS Dünya Sualtı Fotoğraf Şampiyonası'nda Türkiye Sualtı Fotoğraf Milli Takımı formasıyla temsil etti. Sponsorluğunu Tepe Nautilus Alışveriş Merkezi'nin yaptığı milli takımımıza geçen yıl kazandığı ulusal derecelerle seçilen Dr. Aytür, dünya şampiyonasının Makro kategorisinde bronz madalya kazandı. Son olarak Marmara Festivali 7. Uluslararası Sualtı Görüntüleme Yarışması'ndan dört, Türkiye Sualtı Sporları Federasyonu'nun 10. Altın Palet Türkiye Sualtı Görüntüleme Şampiyonası'ndan üç ödülle dönen Dr. Aytür, 2000 yılından bu yana yerel ve uluslararası birçok yarışmada önemli dereceler elde etti. Dr. Aytür'ün çektiği fotoğraflara www.orhanaytur.net adresinden erişilebilir.

Ceyhun Bulutay

Ceyhun Bulutay ve Ergün Yalçın'ın Başarısı

Fizik Bölümü öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Ceyhun Bulutay ve Matematik Bölümü öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Ergün Yalçın, TÜBİTAK Teşvik Ödülü'nü Temel Bilimler dalında kazandılar. Dr. Bulutay bu ödüle geniş bant aralıklı yarı iletkenlerde yüksek elektrik altında iletim fiziği hakkındaki çalışmaları, Dr. Yalçın ise grupların kohomoloji uzunluğuna ilişkin araştırmaları sonucunda layık görüldü.

Ergün Yalçın

Peyzaj Mimarisi ve Kentsel Tasarım Atölyeleri

Peyzaj Mimarisi ve Kentsel Tasarım Bölümü öğrencileri, Kentsel Çevrenin Analizi dersi kapsamında Birleşmiş Milletler'in Kadın ve Kız Çocuklarının Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Ortak Programı'na katkıda bulundu. Bölümün öğretim görevlilerinden Dr. Deniz Altay, pilot bölge olarak seçilen Van'da öğrencilerle birlikte bir atölye çalışması gerçekleştirerek alan analizleri ve projelendirme etkinlikleri yürüttü. Atölyenin hedefi, eşitlikçi bakışın yerel yönetim uygulamalarına yansıtılmasıydı. Bölüm, bir diğer atölyeyi Roma La Sapienza Üniversitesi öğrencileri ve öğretim elemanlarının katılımıyla Bilkent Üniversitesi'nde gerçekleştirdi. Ankara'nın Öveçler Vadisi'ni kentin yeşil alan örgüsüne yeniden kazandırmayı amaçlayan bu çalışma, projedeki tasarımlar, modeller ve diğer ürünlerden oluşan sergiyle sona erdi.

JTL'nin Üçüncü Sayısı Çıktı

İngilizce yayımlanan ilk ve tek bilimsel içerikli Türk edebiyatı dergisi *Journal of Turkish Literature*'nin (JTL) üçüncü sayısı çıktı. Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Merkezi'nin hazırladığı ve yılda bir kere yayımladığı dergi, Orhan Pamuk'un roman kavramı üzerine Prof. Dr. Yıldız Ecevit'in bir incelemesi, dünyaca ünlü kalemimiz Yaşar Kemal'in *İnce Memed* romanı hakkında Prof. Dr. Barry Tharaud'un bir araştırması ve David Selim Sayers'ın (Türk Edebiyatı 2005 yüksek lisans) Almanya'da yaşayan Türk kökenli edebiyatçılara dair bir makalesinin yanı sıra şair-çevirmen Cevat Çapan'ın *Where Are You, Susie Petschek?* adlı kitabı hakkında Ruth Christie'nin kaleme aldığı değerlendirmeye ve daha birçok yazıya sayfalarını açıyor. Dergiyi edinmek için temerkez@bilkent.edu.tr adresine e-posta atabilirsiniz.

Editörlüğünü İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi Dekanı ve Türk Edebiyatı Merkezi Başkanı Prof. Talât Halman'ın yaptığı JTL'nin kadrosunda Türk Edebiyatı Bölümü öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Laurent Mignon, doktora öğrencilerinden Süreyya Elif Aksoy ve Murat Cankara ile yüksek lisans öğrencisi Aslıhan Aksoy Sheridan yardımcı editörler olarak yer alıyor.

Mezunların Günü

Bilkentliler, Mezunlar Merkezi tarafından BİLMED'in de katkılarıyla düzenlenen Mezunlar Eve Hoş Geldiniz Panayırı'nda her yıl olduğu gibi arkadaşlarıyla ve öğretim elemanlarıyla görüşmenin, yeniden kampüste olmanın keyfini yaşadı.

Bir Bilim İnsanı Yetiştiriyor

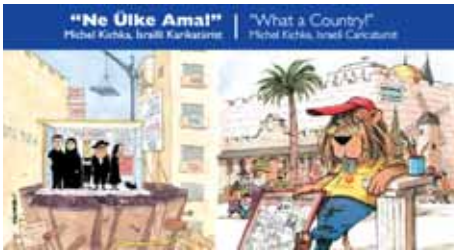
Fizik Bölümü 4. sınıf öğrencilerinden Betül Pamuk, 4-6 Eylül 2007 tarihlerinde Balkan Fizik Birliği ve Türk Fizik Derneği tarafından

ortaklaşa düzenlenen 1. Uluslararası Fizik Sempozyumu ve Şenliği kapsamındaki Üniversitelerarası Fizik Projesi Yarışması'nda ikinci oldu. Çeşitli ülkelerden 32 projenin değerlendirildiği yarışmada 2000 Amerikan doları tutarındaki ödüle layık görülen Pamuk'un çalışması kadmiyum-sülfür (CdS) kuvantum noktalarının büyüklük dağılımını, yaydıkları ışığın spektrumunu analiz ederek belirlemek üzerineydi. Danışmanlığını Fizik Bölümü öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Tuğrul Senger'in yaptığı projenin sonuçları uluslararası bir bilimsel dergide yayımlanacak.

Anadolu'nun Gizemi

Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü, 18-21 Ekim tarihlerinde Anadolu'nun Kutsal Toprakları ve Komşu Bölgeleri adını taşıyan bir sempozyum düzenledi. ABD, Almanya, Belçika, Fransa, Gürcistan, İngiltere, İsveç ve Yunanistan'dan katılımcılarla zenginleşen sempozyumda, Anadolu topraklarının arkeolojik yapısını tarih öncesi devirlerden Orta Çağ'a uzanan bir yelpazede işleyen bildiriler sunuldu. Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, TÜBİTAK ve Alabanda Turizm'in de katkı yaptığı organizasyon, Gordion (Polatlı, Ankara) ve Pessinus (Sivrihisar, Eskişehir) antik kentlerine yapılan geziyle sona erdi.

Orta Doğu'ya Mizahi Yaklaşım

Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi'nin sergi salonu, 24 Ekim - 1 Kasım tarihleri arasında ünlü karikatürist Michael Kichka'nın sergisine ev sahipliği yaptı. İsrailli sanatçının Orta Doğu'nun gündemini işleyen çalışmaları, sanatseverlere güncel olayları farklı pencerelerden yorumlama fırsatı verdi.

Hilmi Volkan Demir'e Avrupa'dan Ödül

Fizik ve Elektrik-Elektronik Mühendisliği bölümleri öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Hilmi Volkan Demir, nanoteknoloji alanındaki çalışmalarıyla 2007 Avrupalı Genç Bilim İnsanı Ödülü'nü (EURYI) kazandı. Dr. Demir, Avrupa Araştırma Kurumları Başkanları Konseyi ve Avrupa Bilim Vakfı'nca verilen bu saygın ödüle araştırma grubuyla gerçekleştirdiği, fotonik aygıtlara gömülü yarıiletken nanokristalleri ve metal nanoparçacıkları kullanarak yeni optoelektronik nanoaygıtların icatlarını ve geliştirilmesini kapsayan araştırmalarıyla değer görüldü. Nobel Ödülü'ne denk tutarıyla genç bilim insanları için Avrupa'nın en büyük ödülü olarak görülen EURYI, Dr. Demir'e 26-28 Eylül 2007 tarihlerinde Finlandiya'da düzenlenen özel bir törenle, 2001'de Nobel Tıp Ödülü'nü alan bilim insanlarından Tim Hunt tarafından takdim edildi.

Ulusal Yazılım Mühendisliği Sempozyumu

Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nün Elektrik Mühendisleri Odası Ankara şubesiyle birlikte düzenlediği 3. Ulusal Yazılım Mühendisliği Sempozyumu 27-30 Eylül tarihleri arasında Bilkent Üniversitesi'nde gerçekleşti. Sempozyumun ana hedefi, yazılım mühendisliği hakkındaki akademik çalışmalar ile sektör uygulamalarını bir araya getirmek ve bu alandaki güncel sorunlara çözüm önerileri oluşturmaktır.

UNESCO Gençlik Forumu'nda İki Bilkentli Vardı

Uluslararası İlişkiler Bölümü son sınıf öğrencileri Işık Oğuzertem ve Özlem Eskiocak, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu'nun (UNESCO) 12-13 Ekim tarihlerinde Paris'te yapılan 5. Gençlik Forumu'na ülkemiz adına katıldı. UNESCO Milli Komisyonu tarafından seçilen başarılı öğrenciler, Türkiye'yi bu organizasyonda ilk kez temsil etmenin gururunu yaşadı. UNESCO, bu forumla dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen temsilcilerin iletişimini güçlendirerek kurumun gündemdeki ve gelecekteki projelerine yarar sağlamayı amaçlıyor.

Uygur Tazebay'a Bilimsel Destek

Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Uygur Tazebay, insanda ifadesi yeni bulunmuş bir genin (Hanein-1) hücre kültürü ve transgenik fare modellerinde işlevsel analizini konu alan doğa bilimleri alanındaki araştırma projesiyle, Feyzi Akkaya Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Fonu'ndan (FABED) Üstün Başarılı Genç Bilim İnsanı Araştırma Desteği kazandı. Fon, Cumhuriyet tarihinin saygın inşaat mühendislerinden Feyzi Akkaya'nın (1907-2004) anısını 40 yaşını doldurmamış akademisyenlere başarı ödülleri ve araştırma desteği vererek yaşıyor.

Sosyal Sorumluluk Merkezi'nden...

Bilkent Üniversitesi Sosyal Sorumluluk Merkezi, TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.'nin Köy Müzeleri ve Kütüphaneleri Projesi'ne kitap ve kırtasiye malzemesi desteği sağladı. Üniversite personeli, öğrenciler ve mezunların yardımları farklı coğrafi bölgelerimizdeki birçok kente ulaştı. Merkezin etkinlikleri sadece bu çalışmayla sınırlı değil. Demiryolu Destek Hattı Projesi'yle her yıl bir köy ilköğretim okulunun fiziksel ihtiyaçlarını karşılayan ve öğrencilerin sosyal gelişimine katkıda bulunmayı amaçlayan Sosyal Sorumluluk Merkezi, Nisan 2008'de başlatmayı öngördüğü bu seneki çalışmalarına mezunlardan da katkı bekliyor. Bilgi için merkezin koordinatörü Sena Özel'e (312) 290 15 50 numaralı telefondan veya esena@bilkent.edu.tr adresinden erişilebilir.

Öğrencilerimizden Sevindirici Haber

Endüstri Mühendisliği Bölümü öğrencileri, İzmir'de düzenlenen Yöneylem Araştırması ve Endüstri Mühendisliği 27. Ulusal Kongresi'nin proje yarışmasından ilk iki sırayı alarak döndü. Ceylan Karakan, Ayşe Çelik, Dinçer Konur, Serkan Koçak, Sezgin Ayabakan ve Ezgi Erdoğan'dan oluşan takım, Coca Cola İçecek A.Ş.'ye geliştirdikleri Damacana Su Pazar Analizi ve Dağıtım Ağı Tasarımı projesiyle birinci seçildi. Ciro su Düşük Perakende Noktalarına Ürün Dağıtımını İçin Karma Sistem Tasarımı çalışmasını Unilever için yürüten ve Efe Burak Bozkaya, Ersin Körpeoğlu, Emre Nadar, Derya Saraç, Tevfik Burak Erdem ve Adnan Tula'dan oluşan ekip ise ikinciliğe değer görüldü. Yarışmaya 23 üniversiteden 35 öğrenci grubu katılmıştı.

Konferans Çevirmenliğine Güncel Bir Bakış

Uygulamalı Yabancı Diller Yüksekokulu'nun Konferans Çevirmenliği Yüksek Lisans Programı, 2007-2008 akademik yılında eğitime başladı. Tüm bilim dallarına açık olan ve İngilizce, Türkçe, Fransızca dillerinde eğitim veren programın başlatılması çerçevesinde Konferans Çevirmenliği Eğitim Programları: Eğitim İlkeleri başlıklı bir seminer düzenlendi. 5 Ekim'de yapılan ve Türkiye ile Avrupa Birliği'nde konferans çevirmenliğinin konumu hakkında güncel bilgiler sağlayan seminere Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, Yükseköğretim Kurulu, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, Dünya Çevirmenler Derneği, Türkiye Birleşik Konferans Tercümanları Derneği ve çeşitli üniversitelerin temsilcileri katıldı.

Türkiye İçin

Bilkent Üniversitesi öğrencileri ve çalışanları 18 Ekim'de kampüste yapılan yürüyüşle terörü protesto etti. İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi'nden başlayıp Atatürk heykelinde sona eren yürüyüş, Öğrenci Konseyi tarafından düzenlendi.

Tarihe Işık Tutuyorlar

Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölüm Başkan Vekili Yrd. Doç. Dr. Thomas Zimmermann'ın, bölümün öğretim görevlilerinden B. Claasz Cockson ile katıldığı Samsun'daki (Vezirköprü ilçesi, Oymaağaç köyü) arkeolojik kazılarda Hitit uygarlığına dair heyecan verici sonuçlar elde edildi. Ağustos 2005'te başlayan yüzey araştırmalarında çıkarılan çivi yazılı belgeler, Kuzey Anadolu'da rastlanmamış ilk Hitit bulguları olma özelliğini taşıırken, bu senenin ilk kazı sezonunda ise bir Hitit tapınağının kalıntıları ortaya çıkarıldı. Stuttgart Teknik Üniversitesi, Berlin Freie Üniversitesi ve Dresden Teknik Üniversitesi'nden uzmanların da iştirak ettiği arkeolojik çalışmalar, Karadeniz Bölgesi'ne M.Ö. 3. binyıldan itibaren yerleşmiş etnik grupların bölgeye Hititler'in gelişine dek sürdürdükleri yaşamı anlayabilmek açısından büyük önem taşıyor.

İş Alanları Tanıtıldı

Bilkent Üniversitesi Kariyer Yönlendirme ve İşe Yerleştirme Merkezi, 5-21 Kasım tarihleri arasında Mezunlar Merkezi, İşletme ve Ekonomi Topluluğu, Yeni Ufuklar Kulübü, Endüstri Mühendisliği Kulübü ve Radyo Bilkent'in destekleriyle İş Alanları Tanıtım Günleri'ni gerçekleştirdi. Finansbank, Milsoft, PricewaterhouseCoopers, Procter & Gamble ve TÜBİTAK gibi tanınmış kurumlardan mezunlarımızın bankacılık, araştırma-geliştirme, insan kaynakları, denetim, bilişim ve daha birçok iş alanını öğrencilere tanıttığı etkinliklerde, Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü öğretim üyelerinden Prof. Dr. Ergin Atalar da akademik kariyer konusunda bilgiler verdi.

Sanatseverlere Armağan

Ressam İnci Çakmakçı'nın Bir Armağan Üzerine adlı sergisi, Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi Sanat Galerisi'nde 4-31 Ekim tarihleri arasında sanatseverlerle buluştu.

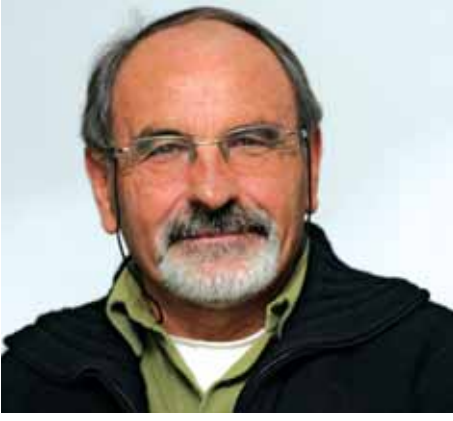
Dünya Felsefe Günü Kutlandı

UNESCO Dünya Felsefe Günü, 16 Kasım'da Felsefe Bölümü tarafından düzenlenen seminerle kutlandı. Seminerde Elektrik ve Elektronik Mühendisliği, Felsefe, Fizik, Matematik ve Psikoloji bölümlerinden öğretim üyeleri, katılımcılara felsefenin diğer bilim dallarıyla olan ilişkilerini vurgulayan bilgiler sundu.

İç Mimarlıkta Yenilikçi Tasarımlar

İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü öğrencileri, bölümün öğretim elemanlarından Yrd. Doç. Dr. İnci Basa, Dr. Maya Öztürk, Serpil Altay, Herbert Bassler ve Turhan Kayasü'nün danışmanlığında birikimlerini gerçek hayata aktarma şansını yakaladı. Tasarım Stüdyosu dersi kapsamında TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.'nin bölüm öğrencileri arasında düzenlediği tasarım yarışmasında şirketin idari binasının yenilenmesi için ter döken genç yetenekler, 3'er kişilik 24 ekiple mücadele etti. Yiğit Kale, Ali Cin ve Bahadır Ersözöğlü'nden oluşan takımın birinci olduğu yarışma, üniversite ve kurum işbirlikleri için faydalı bir örnek oluşturdu.

Türkçemize Önemli Bir Hizmet

Türkçe Birimi öğretim görevlilerinden Vedat Yazıcı'nın Türkçemsin isimli son kitabı okurla buluştu. Yazıcı ilk bölümü Dil Günlüğü, ikinci bölümü Dil Yazıları başlığını taşıyan bu yapıtında Türkçe'nin dünya dilleri arasındaki saygın konumunu birçok edebiyat türünden örneklerle vurguluyor ve dil bilincinin ulusal kimlik oluşumundaki rolüne dikkat çekiyor. Deneyimli yazar, uzun yıllardır yazın alanına verdiği emeğin ışığında, Türkçemizin yaşadığı sorunlara da eğiliyor. Kapağını tanıtmış çizerlerimizden Selçuk Demirel'e ait bir karikatürün süslediği kitap, raflardaki yerini Kıyı Dergisi Yayınları etiketiyle aldı.

Pistlerde Sanat

Güzel Sanatlar Bölümü 3. sınıf öğrencilerinden İrem Öztürk, Formula-1 yarışlarında Renault takımının

sponsorluğunu yapan ING firmasına ait Fresh Eyes projesine seçildi. Spora sanatsal bir perspektif katmayı amaçlayan bu proje kapsamında Formula-1 Türkiye ayağında ağırlanan Öztürk'ün proje için yaptığı resimler kasım ayında Londra'da sergilendi.

Radyo Bilkent'ten Toplumsal Destek

Radyo Bilkent, ekim ayında geliri Türk Kanser Araştırma ve Savaş Kurumu'na bağışlanan spor etkinlikleri ve sonraki ay Ankara Anadolu Gösteri ve Kongre Merkezi'nde Türkiye Omurilik Felçlileri Derneği yararına düzenlenen konserlerin basın sponsorluğunu üstlenerek sosyal konulardaki duyarlılığını gösterdi. Kadrosu gönüllü öğrencilerden oluşan Radyo Bilkent, FM bandında 96.6 MHz frekansından Ankara'da ve www.radyo.bilkent.edu.tr adresinden tüm dünyada dinlenebiliyor.

Türkiye'de İnternet

Bilkent Üniversitesi, 1995'te ev sahipliği yaptığı Türkiye'de İnternet adlı konferansa 8-10 Kasım tarihlerinde yeniden kapılarını

açtı. İnternet reklamcılığı, elektronik imza, zararlı içerik ve sansür, bilgi toplumu stratejisi, serbestleşme, e-devlet uygulamaları, alan adları yönetimi, e-öğrenme deneyimleri ve daha birçok güncel konu hakkında paneller, seminerler ve bildiri sunumlarının gerçekleştirildiği konferansın teması İnternet ve Toplum, sloganı ise Bilgi Toplumu Doğru'ydu. Konferansın açılış konuşmasını yapan Endüstri Mühendisliği Bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr. Mustafa Akgül, internetle ilgilenenler için önemli bir buluşma noktası olan bu organizasyonun yeni bilgi ve deneyimlerin paylaşıldığı, güncel sorunların tartışıldığı ve ortak aklın arandığı bir platform oluşturarak topluma internet hakkında düşünsel bir öncülük yaptığını belirtti.

Leyla Erbil Üzerine Çok Yönlü Bir Çalışma

Geçtiğimiz yıl Bilkent Üniversitesi'nde düzenlenen Tuhaf Bir Yazar: Leyla Erbil'de Etik ve Estetik başlıklı sempozyumunda yapılan konuşmalar ve sunulan bildiriler kitaplaştı. Türk Edebiyatı Bölümü kadrosunda yer almış öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Süha Oğuzertem'in yayına hazırladığı ve bölüm öğrencilerinin de katkıda bulunduğu eser, Kanat Kitap tarafından Leyla Erbil'de Etik ve Estetik adıyla yayımlandı. Nobel Edebiyat Ödülü'ne aday gösterilen ilk kadın yazarımız olan Leyla Erbil'i, aralarında Dr. Oğuzertem, Dr. Füsün Akatlı, Dr. Güzin Dino, İlhan Berk, Nilay Özer (Türk Edebiyatı 2005 yüksek lisans), Demir Özlü ve Ayfer Tunç'un da bulunduğu 22 farklı edebiyatçının perspektifinden okuma fırsatı sunan kitapta Türk Edebiyatı Bölüm Başkanı Prof. Talât Halman'ın açılış ve Erbil'in teşekkür konuşmalarının metinleri de yer alıyor.

Levent Onural'a Büyük Unvan

Mühendislik kuram ve uygulamalarının ilerlemesi için profesyonel çalışmalarda bulunan dünyaca ünlü The Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE) kuruluşu, Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Levent Onural'a Fellow (en üst düzey üyelik) unvanı verdi. Alanında üstün başarılarla imza atmış üyelerin layık görüldüğü IEEE'nin bu en prestijli payesi, her yıl üye sayısının en çok binde birine verilmektedir. 1912'den beri verilen Fellow unvanına daha önce Bilkent Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Bölümü öğretim üyeleri Prof. Dr. Abdullah Atalar ve Prof. Dr. Özey Oral layık görülmüştür. Havacılık ve uzaydan bilgisayar ve telekomünikasyona, biyomedikal mühendisliğinden elektrik enerjisi ve elektronik sistemlere yayılan bir alanda faaliyet gösteren IEEE'nin 150 ülkede 68.000'i öğrenci olmak üzere 365.000'i aşkın üyesi bulunmaktadır.

Shimon Peres Bilkent'teydi

İsrail Cumhurbaşkanı Shimon Peres, Türkiye'deki temasları çerçevesinde bir konferans verdiği Bilkent Üniversitesi'nden fahri doktor unvanı aldı. Peres'in Bilkent ziyareti 11 Kasım'da gerçekleşti.

bir konu

Orman Yangınları ve Teknoloji

A. Enis Çetin

Bilkent Üniversitesi, Bilgisayarlı Görmeye Dayalı Orman Yangını Bulma ve İzleme Sistemi adıyla başlatılan projede çevre bilincini teknolojiyle birleştiriyor.

Orman Yangınları

Orman yangını, serbest yayılma eğiliminde olan ve ormanda yaşama birliğine katılan canlı ve cansız bütün yanabilir varlıkları yakıp yok edebilen ateşe denmektedir. Türkiye yüzölçümünün %27'sine denk düşen ormanlarımızın %58'ini oluşturan 12 milyon hektarlık kısmı yangına çok hassastır.

Orman yangınlarının çıkış sebeplerine bakıldığında, yıldırım gibi doğal nedenlerin % 5-6 oranında kaldığı, diğer bütün yangınların çıkış sebebinin ne yazık ki insan olduğu göze çarpmaktadır. Orman yangınları, Orman Genel Müdürlüğü'nün (OGM) orman yangınlarıyla mücadele etkinliklerini değerlendirdiği 2006 raporuna göre ülkemizin de içinde bulunduğu Akdeniz kuşağında orman ekosistemini tehdit eden unsurların başında gelmektedir.

Orman bir yandan kendisi başlı başına bir kaynak olurken, diğer yandan öteki kaynaklara koruyuculuk yapar. Örneğin düşen yağmur damlalarının sahip oldukları kinetik enerjinin miktarı yüzeysel akışa göre yaklaşık 250 kat fazladır. Bu durumda toprağı yağmur tanelerinin bombardımanından ancak bitki örtüsü koruyabilir. Suyun düzenli ve sağlıklı olarak elde edilmesinde de büyük rol oynayan ormanlar, karbon depolayarak havanın sağlığını koruması, milyonlarca bitki ve hayvan çeşidine bir arada yaşama olanağı sağlaması ve benzeri yollarla doğanın dengesine sağladığı katkılarla yaşamımızın önemli parçalarındandır. Bu özelliklerine karşın her yıl önemli miktarda orman alanı çeşitli nedenlerle zarar görmektedir. Sadece 1980-1990 yılları arasında dünyada 130 milyon hektar ormanın yok olduğu kaydedilmiştir.

Ülkemizden İstatistikler

Türkiye'de 1937'den 2006'nın sonuna kadar kaydı tutulmuş toplam orman yangını sayısı 80.012, yıl başına düşen genel ortalama 1.143'tür. Yakın geçmişe baktığımızda, 1997-2006 yılları arasında kapsayan dönemde toplam 19.496 adet orman yangını meydana gelmiştir. Bu 10 yıllık verilere göre yangınların %54'lük bölümü ihmal, dikkatsizlik ve kaza, %13'lük bölümü kasıt ve %7'lik bölümü yıldırım sonucu çıkmış, %26'luk bölümünün çıkış nedeni ise belirlenememiştir. 2006 yangınları baz alındığında sebepler %55 ihmal, dikkatsizlik

ve kaza, %11 kasıt, %15 yıldırım olarak görülürken, %19'luk kısımda sebep bulunamamıştır. İhmal ve dikkatsizlikten doğan yangınlar arasında %7,8'lik oran ile anız, % 5,7'lik oran ile çoban ateşi ve %10,2'lik oran ile sigara ateşinin yer alması, orman yangınlarında insan faktörünü öne çıkaran gerçeklerdir. Ülkemizdeki orman yangınlarının gerek sayısı gerek alan olarak %83'lere varan bölümü, yangın mevsimi olarak anılan haziran-ekim döneminde meydana gelmektedir. 2006 yangınlarının %81'i aynı dönemde görülmüş, saha kaybının %96'lık kısmına bu yangınlar yol açmıştır. 2006'daki orman yangınlarının yol açtığı maddi zarar 40,9 milyon YTL'dir.

Bilgisayarlı Görmeye Dayalı Orman Yangını Bulma ve İzleme Sistemi

Bu sistem, bilimsel araştırma etkinliklerini desteklemek üzere Avrupa Birliği (AB) tarafından yürütülmekte olan Altıncı Çerçeve Programları'ndan biri olan **Multimedia Understanding Through Semantic, Computation and Learning (MUSCLE)** projesinin başlatılmasından sonra ele alınıp geliştirilmiştir.

Çoklumedya veri madenciliği ve bilgisayar öğrenmesi alanlarında araştırma gruplarını işbirliğine teşvik eden bir mükemmeliyet ağı projesi olan MUSCLE'nin amacı, yüksek semantik içerikle metadada işleyebilme kapasitesine sahip, akıllı ve kendi kendine öğrenebilen araştırma motorları tasarlayarak çoklumedya veri tabanlarına erişimi kolaylaştırmaktır. Elde edilen çoklumedya görüntülerinden sonuçlar çıkarmaya yönelik çalışmalarda, duman ve yangın görüntülerinin de bir yazılım aracılığıyla orman yangınlarına karşı mücadelede kullanılabileceği fikri zaman içinde Bilkent Üniversitesi'ndeki araştırma grubu tarafından ileriye sürüldü ve bu yönde geliştirilen sistemin patent ve araştırma başvuruları TÜBİTAK'a yapılarak destek sağlandı. Orman Genel Müdürlüğü'ne verilen

sunumların ardından 2006'da saha çalışmaları başlayan projenin Manavgat ve Marmaris'te yapılan pilot uygulamalarında başarılı sonuçlar alınmıştır.

Projenin en güzel yanlarından biri, görüntü alan herhangi bir kamerayla bile gerçekleştirilebilir olması; çünkü işin özünü Bilkentli araştırmacılarca hazırlanan yazılım oluşturuyor. Seçilen ormanlık alanların kesintisiz olarak 360 derece taranıp görüntülenmesi ve tüm bu verilerin yazılım tarafından değerlendirilmesi sistemin çekirdeğini meydana getiriyor. Ormanlık alanlarda bulunan gözetleme kuleleri bu kameraların yerleştirilmesinde kolaylık sağlıyor.

Projenin saha denemelerinde 3 gözetleme kulesinden faydalandı. 360 derece gözetleme yapabilen kameralar görüş açısı en uygun noktalara yerleştirildi. Kameralar döner özellikte olduğu için belli yerlerde park edebiliyor. Kameralar park pozisyonunda 45 saniye bekleyip herhangi bir duman yoksa diğer park noktasına dönüyor. Duman tespit edildiğinde ise ilgili gözetleme kulesinin ve park yerinin adresi GPS (küresel yer belirleme) kodlarından alınıyor. Ormandaki 300-400 hektarlık bir alanı 2-4 dakika arasında tarayabilen bu kameraların görüntülerini işleyen yazılım, kuleye en çok 10 kilometre uzaklıktaki bir dumanı, başlangıcından sonra 15-45 saniye içinde tespit edip alarm vermeye yöneliktir. Yazılım, kameraların elde ettiği renkli ham orman görüntüsünü bilgisayarda işlemeye de yaramaktadır. Bu yazılım çeşitli algoritmalarla oluşur. Sistem, görüntülerdeki bitki örtüsünü taradıkça hafızasına kaydeden, başka bir deyişle arka planı tanıyan bir mekanizmaya sahip. Böylece, görüntülerdeki herhangi bir değişiklik hemen fark edilebiliyor. Beyazlık oranı da belirleyici bir unsur. Yemyeşil bir arka planda beyaz izler hemen belli olur. Yoğunluk, sistemi etkileyen bir diğer ölçüttür. Sis, mangal dumanı, sigara dumanı veya sinek ilaçlama dumanı gibi duman tiplerini de ayırtıran sistem, yanlış alarmlara sebep olmayacak şekilde tasarlanmıştır.

Yakınlaştırma özelliği kullanıldığında, yani zoom yapıldığında diğer bölgeler tarama alanı dışında kalabildiği için kameralar kule görevlisinin görebildiği alanların biraz daha ilerisine ulaşacak şekilde ayarlanmaktadır. Normalde bir kule görevlisinin çevreyi bütün gün kesintisiz olarak gözetlemesi mümkün değilken, kameralar bu işi 24 saat aralıksız yapabilir.

Aslında sistemde kameralar sadece birer araçtır. Tüm veri değerlendirme, alarm ve simülasyon, yazılım tarafından yapılmaktadır. MUSCLE kapsamında binaların iç ve dışlarında uygulanan 50-60 metre mesafelerdeki görüntüleri değerlendirmek adına geliştirilen bu yazılım, değişen algoritmalar nedeniyle en az 5 kilometrelik bir alanın görüntülenmesini ve

işlenmesini sağlayacak şekilde yenilendi. Böylece sistem ilk uygulama aşamasında açık havadaki görüş mesafesine göre 5-10 kilometreden herhangi bir dumanı tespit edecek şekilde tekrar ele alındı.

Duman Tespiti ve Müdahale

Kameralarından elde edilen görüntüler, arada hiçbir ağıta uğramadan doğrudan antene geliyor ve canlı televizyon yayını mantığı çerçevesinde, link hatları aracılığıyla bölgesinin bulunduğu şehrin merkez müdürlüğüne aktarılıyor. DVD kalitesindeki bu renkli görüntüler bir bilgisayarda toplanıp işlendiği sırada Ankara'daki genel müdürlükte de canlı izlenebiliyor. Merkeze aktarım internet üzerinden yapıldığı için hatlardaki yavaşlık gerçek zaman görüntüsünü etkileyebilmektedir; fakat önemli olan yangının ilk çıkış anındaki dumanı yakalamak olduğu için görüntü kalitesi veya zaman kaybı Ankara'daki merkez açısından herhangi bir sorun oluşturmamaktadır.

Orman Bölge Müdürlükleri'ne bağlı gözetleme kulelerinde şimdiye kadar sadece insan gözünün görebildiği alanlarda kontrol yapılıyor olması sistemin hayati rolünü ortaya çıkaran bir gerçek. Orman korucularının herhangi bir dumanı uzaktan tespit edip tepki vermeleri gecikmelere yol açabilmekte, ilk müdahalede çok önemli olan ilk 5-10 dakikanın alarm bile verilemeden geçmesi olasılığı büyük tehlike doğurmaktadır. Yerleştirilen kameralar sayesinde sistem tamamen otomatik bir şekilde görüş alanını 360 derece taramakta ve bilgiler yazılım tarafından devamlı işlenmektedir. En ufak bir değişiklikte sistem, varsa dumanı tespit edip alarmı çaldırmaktadır. Bu alarm aynı anda bağlı bulunan müdürlükte ve Ankara'daki merkezde çaldığı için tüm ilgililerin uyarılması sağlanmaktadır. Bundan sonrası görüntülerin izlenmesi ve müdahalenin yapılması için düğmeye basılmasıyla ilgilidir. Alarm verildikten sonra alınması gereken bir dizi önlemin zamanlaması doğru yapılmalıdır. Buradan yola çıkarak proje ikinci bir aşamayla sürdürülmektedir.

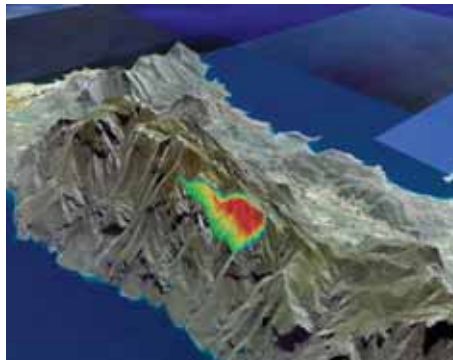
Projenin Diğer Evresi: Simülasyon

Bilkent Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü'ndeki araştırma ekibi projenin ikinci safhası hakkındaki çalışmalara devam ediyor. İkinci bölümü oluşturan simülasyon çalışması yangının, daha doğrusu dumanın tespit edilmesi kadar önem taşımaktadır. Amaç, yangını daha akılcı yöntemlerle söndürmeye yönelik ilk verilerin elde edilmesidir.

Simülasyonu rüzgâr, arazi eğimi, sıcaklık, nem ve bitki örtüsü gibi etkenler oluşturmaktadır. Bunların doğru şekilde sisteme girilmesi için ilgili devlet kurumlarından bölgenin dijital haritası, bitki özellikleri ve meteorolojik bilgiler alınıyor.

Tüm bu veriler simülasyona işlendiğinde yangının nereye ve hangi hızla yayılacağı gibi değerli bilgilere ulaşılabiliyor. Google Earth programı üzerinden de biçimlendirilen bu simülasyon, tüm bilgileri yangın müdahale ekiplerine duman fark edildikten 15 saniye sonra haber vermektedir. Örneğin söndürme helikopterinin pilotu, dijital ekranı varsa bu simülasyonu görebilecek ve duman başladıktan 30 saniye sonra suyu nereye atması gerektiğini öğrenebilecektir. Benzer şekilde yer ekipleri de olay bölgesine daha etkili sevk edilebilir. Büyük bir yangında ilerlemeyi durdurmaya yönelik olarak kasıtlı başlatılabilecek bir yangının nerede çıkarılabileceği gibi önemli teknik müdahaleler de bu simülasyon sayesinde etkin bir şekilde uygulanabilir.

İkinci evre tamamlandığı zaman sistem otomatik olarak orman korucusuna ve diğer ilgililere yangının çıktığı yerin koordinatlarını

ve yayılacağı bölgeyi ekranda canlı olarak gösterecektir. Gerekirse iki ekran kullanılarak birinde yangının o anki canlı görüntüsü, diğerinde simülasyon sayesinde yangının yayılmasıyla ilgili veriler izlenebilecektir.

Projenin Geleceği

Önümüzdeki yıl içinde yangın izleme sisteminin Adana ve Muğla'daki bütün orman gözetleme kulelerine kurulması planlanmaktadır. Proje Ocak 2009'da tamamlanacak ve OGM'nin kararı beklenecektir. Nihai amaç, sistemin tüm Türkiye'deki orman gözetleme kulelerine yayılmasıdır. Böylece, teknolojinin getirdiği olanaklarla orman yangınlarına zamanında ve etkili bir şekilde müdahale edilmesi sağlanmış olacaktır.

Sistemin sadece orman yangınları için değil, yangın tehlikesi yaşanabilecek her yerde, örneğin petrol dolum tesisleri, akaryakıt istasyonları ve askeri yerleşkelerde de kullanılabileceği düşünüldüğünde, Bilkent Üniversitesi'nin çevre koruma etkinliklerine uzun dönemde çok yönlü bir katkı sağlayacağı şimdiden görülüyor.

Prof. Dr. A. Enis Çetin Kimdir?

Bilkent Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü öğretim üyesi A. Enis Çetin, doktorasını 1987'de Pennsylvania Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Dr. Çetin, European Signal Processing Society'nin yayımladığı Journal of Advances in Signal Processing ve Signal Processing dergilerinin yayın kurulu üyesidir. Toronto ve Minnesota Üniversitelerinde öğretim üyeliği yapmıştır. TÜBA-GEBİP Ödülü ve TÜBİTAK Teşvik Ödülü sahibi olan Dr. Çetin'in araştırmaları sinyal, görüntü ve ses işleme konularında yoğunlaşmaktadır. Sistem modelinin belirlenmesi, ses işleme, veri sıkıştırması ve filtre tasarımı konularında yaptığı çalışmalarını birçok bilimsel dergide yayımlanan, 1999-2003 yılları arasında IEEE Transactions on Image Processing dergisinde yardımcı editörlük yapmış olan Dr. Çetin, Honeywell-Visioprime şirketinin kamera sabotaj tespiti ve Creative Technologies'in bir alt kuruluşu olan Grandeye şirketinin geniş açılı kamera ürünlerinin tasarımlarında danışman olarak çalışmıştır. Dr. Çetin Sinyaller ve Sistemler ile Sayısal İşleme derslerini vermektedir.

portre

“Hukukun yokluğu
kaos demektir.”

*Hukuk Fakültesi’nin yeni dekanı Prof. Dr. Osman B. Gürzumar,
bize akademik kariyerini ve fakültenin kısa zamanda
elde ettiği başarının öyküsünü anlattı.*

Sizi yakından tanıyabilir miyiz?

1960 Ankara doğumluyum. Birçok İstanbullu ya da İzmirli'nin şaşıracağı üzere, bu kenti çok severim. 18 yaşında TED Ankara Koleji'nden mezun olduktan sonra ayrıldığım bu şehre 23 yıl sonra, 2001'de geri döndüm. Ankara'yı dışarıda tutarsak, yurtiçindeki ve yurtdışındaki seyahatlerim haricinde, hayatım İzmir, Zürih, Bern ve İstanbul'da geçti. Meslektaşım Dr. Aydanur Gürzumar ile 24 yıllık evliyim. Ayşegül Gürzumar'ın da babasıyım. Kızım 13 yaşında.

Hukuk alanına nasıl yöneldiğinizi ve akademisyen olmaya nasıl karar verdğinizi anlatır mısınız?

Aslında her ikisi aynı anda oldu. Hukukçu olmaya karar verirken akademisyen olmaya da karar verdim. Hukuk alanını seçmemde ailemin yönlendirmesi değil de etkisi oldu; çünkü annem, babam ve her ikisinin babası hukukçudur. Dolayısıyla evdeki sohbetlerin iş ve meslek hayatına ilişkin kısmı hep hukukla ilgiliydi. Bu durum, ya hukukun h'sini bile duymaya tahammül ettirmeyecekti ya da bu mesleği seçmemi sağlayacaktı. İkincisi oldu. Hukukta akademisyenliği seçmemdeki önemli nedenlerden biri, babamın binlerce kitaptan oluşan zengin kütüphanesidir. Hukuk, tarih ve edebiyata ilişkin 8.000'e yakın Türkçe ve İngilizce kitap vardı bu kütüphanede. Bizim de dahil olduğumuz Kıta Avrupası ülkelerinde hukuk doktrininin, bilimsel görüşlerin rolü çok önemlidir. Tabii ben akademisyen olmaya karar verirken bunu bilmiyordum; ama şansım yaver gitti ve kendime uygun bir meslek seçmiş oldum. Buna şükrediyorum

ve her öğrencimin hukuku seçtiğine şükredebilmesini diliyorum.

Üniversiteyi nerede bitirdiniz? Akademik hayatınız nasıl gelişti?

Ege Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni ve ardından Bern Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdim. Bern Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde yazdığım lisans tezim, bu fakültenin 1987 öğretim dönemi seminer birincilik ödülüne layık görüldü. Avalde def'iler düzeni olarak dilimize çevirebileceğimiz ve Türkçesi bile hukukçu olmayanlara hiçbir şey ifade etmeyen, çok teknik bir konuyla ilgiliydi bu tez. Aval adını verdiğimiz bir işlemle bono, çek ya da poliçede ifade bulmuş olan bir borcun vadesinde ödeneceğini senet borçlusunun yanında taahhüt eder, böylece senet alacaklısına kişisel bir güvence verirsiniz. Senet üzerinde gerçekleştirilmesi gereken basit şekli vardır bu işlemin. Senet hamili, yani taşıyıcısı, verdiğiniz bu güvence nedeniyle borcu ödemeniz için size başvurursa bu başvuruyu hangi hukuki gerekçelerle savuşturabilirsiniz? İşte benim tezimin konusunu bu sorunun yanıtı oluşturuyordu.

Doktoramı da Bern Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden aldım. Doktora tezim *magna cum laude* derecesiyle kabul edildi. Almanca yazdığım tezimin konusu fikrî ve sınai mülkiyet hukuku perspektifinden franchise sözleşmeleriydi. Doktoradan sonra Türkiye'ye döndüm. İsviçre'ye 1416 sayılı kanun çerçevesinde Adalet Bakanlığı bursuyla gitmiştim. Yurda dönüşte bu bursun karşılığı olan mecburi hizmetimi Marmara

Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde 10 yıl ve Rekabet Kurumu'nda 20 ay çalışarak yerine getirdim. Doçentlik tezimi üst hakkı konusunda yazdım. Kısaca ifade etmek gerekirse, arazinin üzerine bir bina yaptığınızda siz arazi mülkiyetinin sahibi olarak kalırken, benim binanın mülkiyetine sahip olabilmemi sağlayan bir mekanizmadır bu. İktisadi açıdan son derece işlevseldir; kamu arazileri bakımından da. Yapı işletme devret modelinde de kullanılır. Turizmi Teşvik Kanunu çerçevesinde güney sahillerindeki kamu arazilerine inşa edilmiş otellerin önemli bir kısmı bu hak kapsamında yapılmıştır; ama güney sahillerindeki bu yapılaşma iyi mi olmuştur? Bu ayrı bir tartışmanın konusu. Bu yapılaşmada üst hakkının ve benim bir kabahatim yok.

Ankara'ya dönüşünüz Rekabet Kurumu nedeniyle mi oldu?

Evet. 2001'in ocak ve şubat aylarında Rekabet Kurumu'ndan baş hukuk müşavirliği teklifi aldım. Bir aylık bir düşünme süresinden sonra bu teklifi kabul ettim ve Mart 2001'de Ankara'ya geldik. Ne var ki Rekabet Kurumu'nda sadece 20 ay görev yaptım; çünkü 2002 yazına geldiğimizde artık Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi kurulmuştu ve sonbaharda öğretime başlayacağını öğrendiğim bu fakültede çalışmam yönünde Bilkent'ten bir teklif almıştım. Aynı dönemde, galiba temmuz veya ağustos ayında, kurucu dekanımız Prof. Dr. Turgut Tan da dekan olarak göreve başlamıştı. Teklifi kabul ettim. Eylül 2002'de Prof. Dr. Turgut Tan, Prof. Dr. Ergun Özbudun ve benden oluşan üç kişilik bir kadroyla işe başlayan Bilkent Hukuk, 2007'ye gelindiğinde sadece Türkiye'nin en iyi fakültelerinden biri değil, uluslararası alanda da bilinen bir fakülte konumuna geldi. Bunda kuşkusuz kurucu dekanımızın dengeli, istişareye açık ve disiplinli yönetiminin çok önemli bir payı var. Ben de kendisine beş yıl boyunca dekan yardımcısı kimliğimle, gerek genel olarak yönetimde gerek özel olarak yurtdışı ilişkilerde yardımcı oldum. Bilkent Hukuk her geçen yıl genişledi ve kadrosuna katılan her öğretim üyesi fakültenin bu günlere gelmesine büyük katkıda bulundu.

Fakültenin öğrenci sayısı ve profili, öğretim elemanları ve mezunlarının iş yerleşme durumları hakkında bilgi verebilir misiniz?

Bilkent Hukuk'un kadrosunda on sekiz öğretim üyesi bulunuyor. Bunların on üçü profesör, biri doçent, dördü yardımcı doçent. Bir de doktora dereceli öğretim görevlimiz var. Öğretim üyelerimize internet sayfamızdan ya da üniversitenin tanıtım kataloglarından göz attığımızda, kadromuzun nitelik olarak ne kadar güçlü olduğunu rahatlıkla tespit edebilirsiniz. Ayrıca yarı zamanlı uzman statüsünde çalışan dokuz asistan arkadaşımız var. Başka üniversitelerden, özellikle Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden sekiz profesör ve dört doçent, yarı zamanlı statüde

ders veriyor. 131'i İngilizce Hazırlama Programı'nda olmak üzere toplam 752 öğrencimiz var. Son dönem mezunlarımızın büyük çoğunluğu avukat olabilmek için yapılması zorunlu olan avukatlık stajındalar. İlk mezunlarımızdan stajlarını bitirip profesyonel hayata atılanların birçoğu İstanbul ve Ankara'da uluslararası nitelikli işlerde faaliyet gösteren büyük avukatlık bürolarında işe başladılar. Bu çok önemli; çünkü Türkiye'de hukuk mezunları arasındaki asıl rekabet bu alanda yaşanıyor. Mezunlarımızın bir kısmı da Avrupa'daki üniversitelere yüksek lisans eğitimi için gitti. İçlerinde Amsterdam Üniversitesi Hukuk Fakültesi gibi iddialı fakültelerde tam burslu olarak yüksek lisans yapmaya hak kazananlar da var.

Hukuk Fakültesi'nin Türkiye'deki konumu nedir?

Bilkent Hukuk'un Türkiye'deki konumu, genç yaşla orantılı olmayan bir başarı hikayesini işaret ediyor aslında. Bu öznel bir değerlendirmeye değil, nesnel verilere dayanıyor. Üniversite sınavlarında, vakıf üniversiteleri arasında burslu taban puanda, 2002 ve 2007 arasındaki her yıl ya birinci ya da ikinci olduk. Burslu tavan puanda ise hep birinciyiz. İlk 50'ye giren çok sayıda öğrenci alıyoruz her sene. Mezunlarımız iyi işler buluyorlar. Uluslararası iş yapan hukuk bürolarının çoğundan öğrencilerimizin seçmelerde gösterdikleri başarı hakkında doğrudan veya dolaylı bilgi alıyoruz. Ayrıca, değişim programı ve işbirliği için anlaşma yaptığımız çok sayıda Avrupa üniversitesi var. Öğretim üyelerimizin araştırma alanları geniş; yurtiçi ve yurtdışı bilimsel faaliyetleri fazla. Kendi alanlarında sadece kuramsal çalışmayla yetinmeyip profesyonel sahada da topluma katkıda bulunmuş ve bulunmakta olan tanınmış akademisyenler bu kişiler. Dolayısıyla, Türkiye'de Bilkent Hukuk'un konumu çok iyi.

Bu başarının nedenlerini biraz daha açabilir misiniz?

Bizim fakültemiz, ders programını tasarlarken gösterdiği titizlik sayesinde etkin bir öğretim düzeyi yakaladı. Bir kere, öğrenciye sağlam bir temel hukuk formasyonu aşılmasında elzem olan bazı klasik yöntemlerden taviz vermedik. Mahkemelerin yüzyıllar boyunca verdikleri kararlarla oluşan ilkelere dayanan Anglo-Amerikan sistemi ile büyük oranda kanunlara dayanan ve doktrinin büyük önem taşıdığı Kıta Avrupası sistemi arasındaki farklılıklar hukuk eğitimine de yansır. Birincisinde hukuk fakültelerine üniversite mezunu yetişkinler kabul edilir ve case-method, yani vaka ya da olay yöntemi esastır. On yedi yaşında lise mezunu gençlerin hukuk fakültelerine kabul edildiği ikinci sistemde ise öğrenme ya da derste öğretme sürecinden tamamen vazgeçmek söz konusu olamaz. Bu sistemde yapılması gereken, kuramsal dersler ile salt olay incelemesine dayanan

pratik çalışmalar arasında denge kurmaktır. Bilkent Üniversitesi bu dengeyi üçe bir olarak kurmuş ve yararını görmüştür. Söylediğim, temel formasyon dersleri için geçerlidir. Hukuki düşünce tarzı, pozitif hukuk konusunda bilgilendirilmenin yanı sıra bu derslerde kazanılır. Bilkent Hukuk'un ders programının diğer özelliği ise birincisini, içinde yaşadığımız zamanın koşullarına göre dengeler. Bunun için öğrenciye ihtiyacı olan bilgiyi tespit etme ve o bilgiye ulaşma yeteneği kazandırılır. Bunu hem temel formasyon konularıyla ilgili olarak hem de bu alanlar üzerinde yükselen, kendisine özgü, ulusal ve özellikle de uluslararası nitelikli hukuk sahalarıyla ilgili olarak yapıyoruz. Bu sahalara ilişkin derslerin çoğu fakültemizde İngilizce okutuluyor ve bu derslerde öğrencilere çok daha fazla araştırma ve bilgiye ulaşma sorumluluğu yükleniyor.

Bu anlattıklarınızın öğrencilere yararları neler?

Bilkent Hukuk öğrencisi bu sayede sağlam bir hukuk kültürü ve formasyonu kazanmanın yanı sıra 21. yüzyılın karmaşık ilişkilerini düzenleyen hukuk dallarında da temel bilgi sahibi olmakta, araştırmayı öğrenmekte ve ayrıca, burası çok önemli, yabancı dilini kendi mesleğini icra ederken sorunsuz kullanabilme yeteneğini kazanmaktadır. Bahsettiğim özellikler Bilkent Hukuk mezunlarına büyük bir rekabet avantajı sağlıyor. Bu arada, İngilizce hukuk derslerimizin büyük çoğunluğunu genellikle tecrübeli ve iyi İngilizce bilen Alman profesörlere verdiriyoruz. Bunun nedeni, Kıta Avrupası sistemini bilen hocaların ortak kavramlar sayesinde öğrencilerimizle daha

iyi iletişim kurabilmeleri. Üniversite yönetimi bu tarzımızı destekliyor. Öte yandan, Atlantik'in öbür kıyısına da kapalı değiliz. Anglo-Amerikan hukuku da var ders programımızda. Bu da önemli; çünkü bugün uluslararası planda, özellikle ekonomi hukuku ve sözleşme hukuku alanında Amerikan hukuku kavram ve kurumları Avrupa'da da yavaş yavaş hakimiyet kazanıyor. Bu bağlamda, Avrupa hukukunun Amerikanlaştırılmasından söz ediliyor bugün. Bu gelişmenin hayırlı olup olmadığı konusunu söyleşimizde tartışmam mümkün değil; ancak hukuk eğitiminde gözden kaçırılmaması gereken bir gerçek olduğu kesin.

Genç bir fakülte olarak vizyonunuz nedir? İdareci olarak hedeflerinizden söz edebilir misiniz?

İdareci olarak hedeflerim fakültemizin vizyonu ile örtüşüyor. Bu vizyonu biz fakülte kurulurken belirledik ve üniversite yönetiminden de bu konuda büyük destek gördük. Fakültenin vizyonu, genel olarak, sadece Türkiye'nin seçkin fakültesi olmak değil, uluslararası planda tanınan, aranan bir fakülte olmak. Bugün bu hedefin yavaş yavaş gerçekleşmekte olduğunu görüyoruz. Son işbirliği anlaşmamızı kısa bir süre önce, bizim gibi genç olmakla birlikte uluslararası faaliyet bakımından yıldızı hızla yükselen Luzern Hukuk Fakültesi'yle yaptık. Birçok ortak faaliyet kararı aldık ve bunları hayata geçireceğiz. Öte yandan, geçen ay bizi ziyarete gelen Erasmus Rotterdam Üniversitesi Hukuk Fakültesi temsilcileriyle de benzer kararlar aldık. Sadece sempozyum ve panel gibi etkinliklerle yetinmeyip ortak eğitim programları düzenleyebileceğimizi tespit ettik. Karşılıklı öğretim üyesi değişimine farklı yönlerden hız vermekte hemfikir olduk. Avrupa'da uygulanan bir sistem olarak birkaç gün süren ve öğrencilere zorunlu olarak yüklenen, sonunda öğrencilerden rapor istenen ve Avrupa Kredi Transfer Sistemi'ne göre kredilendirilen İngilizce hukuk derslerinin verilmesi gibi. Gerçekleştirmemiz gereken bir başka husus, bir an önce özgün lisansüstü programları açmak. 2008 Bahar Dönemi'nde bu konuda ilk adımı atmak istiyoruz ve Ekonomi Hukuku başlıklı, çift dilli (İngilizce-Türkçe) bir tezsiz yüksek lisans programı başlatmayı planlıyoruz. Şimdiye kadar Türkiye'de hiç düşünülmemiş bir program tasarımı yaptık. Profesyonellere yönelik olacak. Bu program aslında fakültemizin vizyonunda yer alan çok temel bir düşüncenin ürünü. Disiplinlerarası çalışmalara açık, ekonomi, teknoloji, tıp ve benzeri disiplinlerle hukuk ilişkisini esas alan bir araştırma forumu olmak istiyoruz. Ayrıca, özel hukuk ve kamu hukukunun ana dallarında, klasik ve hiçbir zaman değeri azalmayacak olan konularda doktora programları da açmamız lazım. Yine de bunun için biraz erken. Öğretim üyesi sayımızın artması lazım. Şu halde yapmamız gereken şeylerden bir diğeri bu sayıyı artırmaya devam etmek. Hızla büyüdük;

ama bu tamam olduk demek değil. Tüm bu konularda, dekanlığım süresince dekan yardımcılığı yapacak olan Yrd. Doç. Dr. Ece Göztepe Çelebi ve Yrd. Doç. Dr. Tuğrul Katoğlu ile diğer tüm hocalarımızın büyük katkıları olacağına inanıyorum.

Araştırmalarınızdan söz edebilir misiniz? En çok keyif aldığınız alan hangisi?

İsviçre’de yazdığım ve biraz önce sözünü ettiğim doktora tezim dışında yayınlanmış üç kitabım var. Biri 1995’te yayımlanıp o zamandan beri de tekrar tekrar basılan, *franchising* ile ilgili kitabım. Doktora tezimin Türkçeye çevrilmiş ve Türk hukukuna uyarlanmış bir versiyonu. İkincisi, yine biraz önce sözünü ettiğim üst hakkı ile ilgili doçentlik tezim. Bu, iki baskı yaptı ve ikinci baskısı da üç yıl önce tükendi. Üçüncü baskı için mevzuat değişikliği yönünde yenilemeye vakit ayıramadım. Üçüncü kitabım geçen sene basıldı ve *Zorunlu Unsur Doktrinine Dayalı Sözleşme Yapma Yükümlülüğü* başlığını taşıyor. Bu kitapta, bağlantılı iki pazarda faaliyet gösteren bir teşebbüsün üst pazarda ürettiği ve alt pazardaki faaliyetinin girdisi veya temeli olarak kullandığı unsurları alt pazardaki rakiplerine kullanmak zorunda bırakılıp bırakılamayacağı gibi, konuya yabancı olanlara çok garip gelebilecek bir hukuki meseleyi inceledim. Bu monografi çalışmalarımın hepsinden aynı keyfi aldığımı söyleyebilirim. Medeni hukuk, borçlar hukuku, fikri hukuk ve rekabet hukuku alanında Türkçe ve Almanca yayınladığım makale ve tebliğlerim de var. Önümüzdeki aylarda Avrupa Birliği İlk Derece Mahkemesi’nin Microsoft kararıyla ilgili bir makale kaleme almak istiyorum. Öncelikle gerçekleştirmek istediğim kitap projesi ise *Rekabet Özel Hukuku* başlıklı bir sistematik eser yazmak.

Hukuk eğitimi ülkemizde olduğu gibi dünyada da çok popüler. Sizce bunun nedenleri neler?

Hukukun girmediği, ilgili olmadığı alan yok. Hayatın en basit ilişkisinden en karmaşık iktisadi, sosyal ve siyasal ilişkisine kadar her şey bu üstyapısal disiplin tarafından hem ifade edilmeye hem de düzenlenmeye muhtaç. Hukukun yokluğu kaos demektir. Üstyapısal olması onun önemini azaltmıyor; yönlendirici

etkiye de sahip. Türkiye’nin Nisan-Eylül 2007 arasında anayasal ve siyasal hayatta, şu geçtiğimiz referandum sürecini de etkileyecek şekilde yaşadıkları, hukukun ne kadar önemli olduğunu bir kez daha gösterdi. Anayasa Mahkemesi, Cumhurbaşkanı seçimiyle ilgili olarak hukuken çok tartışmalı, hatta bence yanlış bir karar verince bu karara karşı tepkisel bir yasama işlemi gerçekleştirildi. Anayasanın ilgili yerlerinde bir değişiklik yapmak amacıyla, iyi tasarlanmamış, aceleyle getirilmiş bir kanun kabul edildi Meclis’te. Sonra da kaçınılmaz olarak hatalar içeren ve Cumhurbaşkanı’nın referandumuna sunmuş olduğu bu kanunu referandumdan önce değiştirme yoluna gitmek gibi başka bir hata daha yapıldı. Ben kamu hukukçusu değilim, özel hukukçuyum; ama hukukun önemiyle ilgili bu örneği güncelliği nedeniyle verdim. Aslında dış dünyada son 50-60 yılda hukukun ne önemi ne de buna koşut olarak popülerliği göz ardı edilmiştir. Gücün mü adaletin mi üstün olduğu tartışma götüren devletlerarası ilişkiler bunun dışında tabii. Türkiye’de ise 80’lerin başından 90’lı yılların ortasına kadar hukuk mesleğinin yıldızı sönmüş, fakat daha sonra yeniden parlamıştır. Bunda küreselleşme neticesinde çetrefilleşen ilişkilerin yarattığı hukuki sorunların üstesinden gelebilecek yetkin ve bilgili hukukçulara duyulan ihtiyacın artmasının da rolü var. İnsanlar, ihtiyaç duyulan iddialı alanlara yönelmeyi seviyorlar.

Üniversitelerdeki hukuk eğitiminin dört yıldan beş yıla çıkarılması yönünde çalışmalar yapıldığını duyuyoruz. Bu konudaki düşüncenizi öğrenebilir miyiz?

Değindiğiniz konuda epey zamandır lehte ve aleyhte görüşler açıklanıyor; ancak alınmış resmi bir karar yok. Bu, esasen ortaöğretim kurumlarının beşeri bilimler eğitimindeki eksiğinin kapatılmasına yönelik bir önlem olarak düşünülüyor. Amaç yerinde; ama bence yöntem yanlış. Ortaöğretimdeki açık, ortaöğretimde kapatılmalıdır, üniversite süresine bir yıl eklenerek değil. Bugün Bolonya süreci kapsamında Avrupa’da hukuk eğitimi üç artı bir, yani üç yıl lisans, bir yıl yüksek lisans sistemine doğru kayıyor. Bizde de öyle olsun demiyorum; ama beş yıla da çıkmasın.

Yoğun temponuzda hobilerinize zaman ayırabiliyor musunuz?

Hobi denebilir mi bilmiyorum; ama sinemaya ve okumaya meraklıyım. Müzik dinlemeyi seviyorum. Okurken yoğunlaştığım, keyif aldığım konular arasında Türk modernleşme tarihi var. Diğer ilgi duyduğum bir okuma alanı İslam tasavvufu. Tasavvuf yazınının, ki bu sadece edebiyattan ibaret değil, dili ve hedef kitlesi bağlamında iki ana kolu var denebilir. Aynı dönemin iki büyüğüne, Mevlana ve Yunus Emre’ye ilişkin şu rivayetin bunu iyi özetlediğini düşünüyorum. Yunus’a Mevlana’nın Mesnevisini getirdiklerinde güya demiş ki: “Çok büyük bir eser; ama biraz

uzun olmuş; ben olsaydım ‘Ete kemiğe büründüm, Yunus diye göründüm’ der, işi bitirirdim.” Ben her ikisinden de razıyım. Biyografi ve roman okumayı da seviyorum. Yazı teknisyenlerinin, öğrendikleri teknikleri maharetle kullandıklarının göze battığı, tarih ve kültür bilgisi aktarımına dayalı romanlarını okuyamadığımı söylersem sevmeyeceğim roman türü belki anlaşılır. Anlaşılmazsa, o da benim ifade zaafıma verilmelidir. Yani böyle büyük bir laf etmeye kalktığım için kabahat bende demektir. ■

Osman B. Gürzumar kimdir?

İsviçre, Almanya ve Avrupa Birliği hukuklarıyla karşılaştırmalı olarak medeni hukuk, borçlar hukuku ve rekabet hukuku konularında araştırmalar yürüten, tahkim uygulamaları, haksız rekabet ve marka hukuku gibi özel çalışma alanları olan Hukuk Fakültesi Dekanı Osman B. Gürzumar, doktorasını 1991’de Bern Üniversitesi’nden almıştır. Dr. Gürzumar’ın çeşitli kitapları ve *Argumentum*, *Informationsbrief der Deutsch-Türkischen Juristenvereinigung*, *Ankara Barosu Dergisi*, *Rekabet Dergisi* ile *Bankacılık ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü* yayınlarında yer almış yazılarının yanı sıra ulusal ve uluslararası sempozyumlarda sunduğu bildirileri de vardır. *Rekabet Kurumu*’nda baş hukuk müşavirliği, *Adalet Bakanlığı Medeni Kanun ve Borçlar Kanunu komisyonlarında* üyelik yapmış olan Dr. Gürzumar, *Medeni Hukuk ve Rekabet Hukuku* derslerini vermektedir.